



روان خوانی در دانش آموزان با ناتوانی خواندن

پدیدآورده (ها) : باشعور لشگری، مریم
علوم تربیتی :: تعلیم و تربیت استثنائی :: آذر و دی 1382 - شماره 24 و 25
از 50 تا 52
آدرس ثابت : <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/389151>

دانلود شده توسط : عمومی user2314
تاریخ دانلود : 18/04/1395

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتال که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.





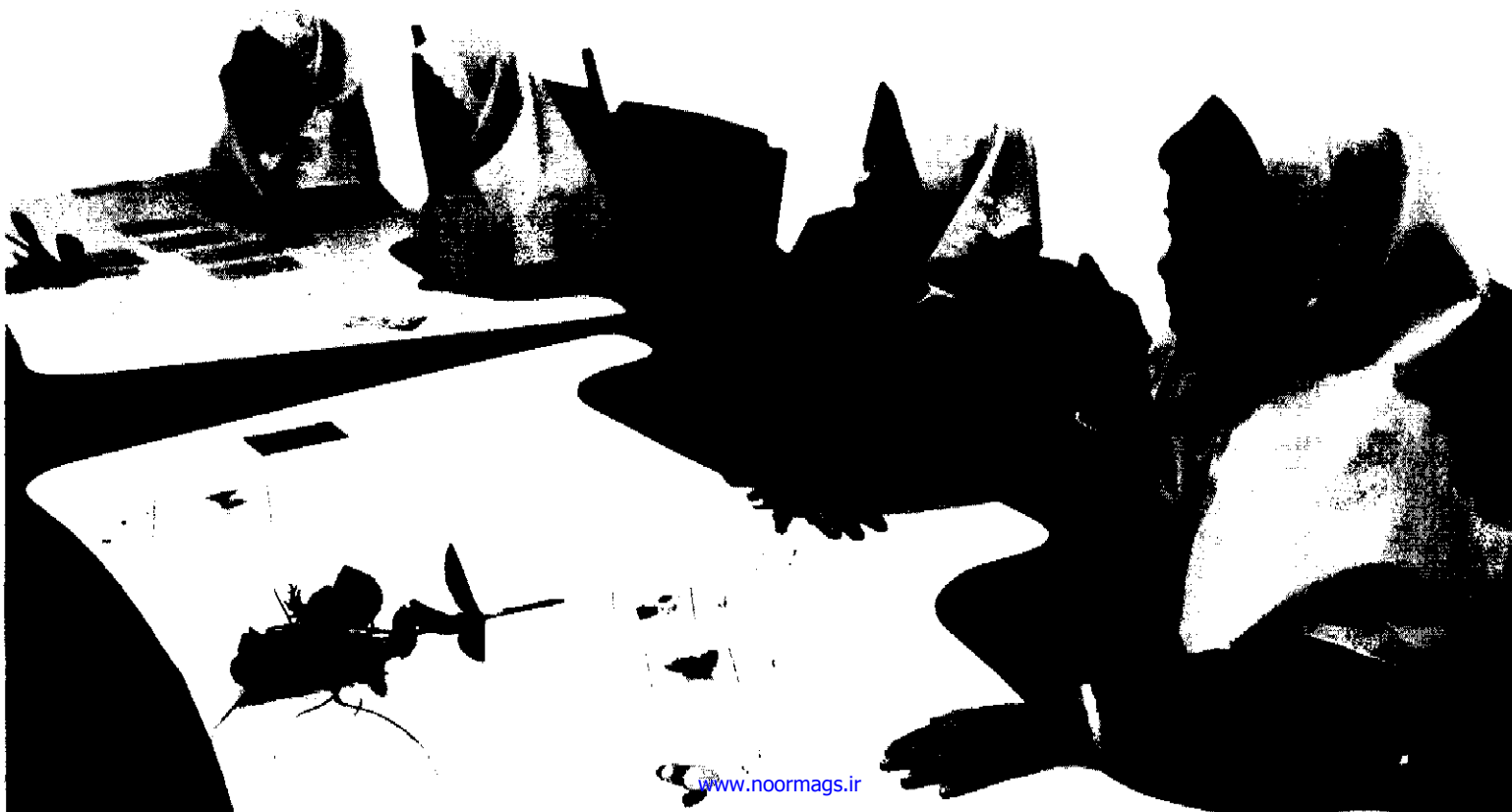
روان خوانی در دانش آموزان با ناتوانی خواندن

شناسایی سریع واژه‌ها باروان خوانی ارتباط دارد. رمزگشایی ضعیف واژه‌ها بر چگونگی درک مطلب نیز تأثیر داشته و هرچه زمان و تلاش بیشتری برای رمزگشایی صرف شود، توانایی پردازش مفید برای درک مطلب کمتر خواهد بود. این موضوع که سرعت رمزگشایی مهمترین متغیر درک مطلب است، توسط افرادی چون استانویچ و کانینگهام و فیمن^۱ مورد حمایت قرار گرفته است. در مقابل پژوهش‌های دیگر نظیر بررسی استراتژا^۲ نشان می‌دهد که آموزش و افزایش سرعت و صحت شناسایی واژه‌ها، تأثیری بر درک مطلب ندارد. این امر به ویژه وقتی دانش آموز از نظر ذهنی پایین تر از حد متوسط قرار دارد، چشمگیرتر است. نتیجه‌گیری‌های کلی نشان می‌دهد که خرده مهارت‌های خواندن به روش تعاملی تسهیل کننده بوده و گام به گام رشد پیدا می‌کنند. خرده مهارت‌هایی که به طور کامل رشد نکرده‌اند، مانع رشد مهارت‌های سطح بالا می‌شوند و رشد سطوح بالاتر به تکمیل رشد سطوح پایین تر کمک می‌کنند.

با وجود عدم موفقیت پژوهش‌ها برای اثبات روابط علی بین سرعت رمزگشایی و درک مطلب، متخصصان، آموزش خودکاری به کمک کامپیوتر را مورد توجه قرار داده‌اند و فعالیت‌های زیادی در این زمینه صورت گرفته است. این فعالیت‌ها روی رشد خرده مهارت تمرکز داشته‌اند:

● مریم باشعور لشگری
کارشناس ارشد روان‌شناسی کودکان استثنایی

مرکز تحقیقات کامپیوتر علوم اسلامی



۱- ادراک واحدهای چند حرفی لغت

۲- به کارگیری رمزگشایی آوایی، از طریق اطلاعات املائی^۲

لغت‌ها

۳- دستیابی و یکپارچه سازی معنای لغت‌ها با استفاده از چهارچوب متن.

عملکرد کودکان در تکلیف‌های مختلف، تأثیرهای قابل توجه آموزش این خردمه مهارت‌ها را نشان می‌دهند. تا آنجا که به درک مطلب مربوط می‌شود، پژوهشگران بر این عقیده‌اند که افزایش سرعت خواندن در یک تکلیف استنباطی، باعث کاهش درک مطلب نمی‌شود. یکی از سودمندترین ویژگی‌های کامپیوتر به عنوان یک وسیله آموزشی، توانایی آن در ارائه بازخورد اصلاحی مستقیم است. استیون راس و ایزابل بک^۱ نیز به تحقیق در مورد تأثیرها آموزش خودکاری خردمه مهارت‌های خواندن از طریق کامپیوتر پرداختند.

تأکید آنها در تدریس بر دانش حاصل از الگوی املائی در واژه‌های انگلیسی بود. موقعیت‌های تمرین عمدتاً به گونه‌ای طراحی شده بودند که از لحاظ بینایی فاقد مفهوم باشند، تا آزمودنی‌ها ناگزیر شوند توجه خود را به الگوهای املائی در واژه‌های انگلیسی معطوف سازند.

آزمودنی‌های به‌ارایه پاسخ‌های سریع‌تر به عنوان وسیله‌ای برای بهبود درک مطلب، بلکه به منظور ایجاد فضایی مشابه بازی تشویق می‌شدند. این مطالعه شامل دو فعالیت عمده بود: اولین فعالیت که ساختن یک کلمه نام داشت، مستلزم این بود که آزمودنی‌ها واژه‌های واقعی را از مجموعه‌ای از حروف بسازند. در دومین فعالیت، از آزمودنی‌ها خواسته می‌شد که در طی شناسایی واژه توجه خود را به حروف معطوف کنند.

راس و بک در مطالعه خود دو نوع پیش‌آزمون و پس‌آزمون اجرا کردند:

۱- آزمون‌های پیشرفت: رمزگشایی و مهارت‌های درک مطلب را اندازه‌گیری می‌کرد.

۲- آزمون‌های آزمایشگاهی: صحت و سرعت شناسایی واژه و همچنین درک معنای واژه را اندازه‌گیری می‌کرد.

براساس تحلیل داده‌های حاصل از پس‌آزمون، مشخص شد که درک مطلب دانش‌آموزان در حد جمله بهبود یافته اما هیچگونه شواهدی مبنی بر پیشرفت درک کل متن وجود نداشت.

راس و بک نتیجه گرفتند که شاید آموزش مستقیم با واژه‌های چندسیلابی که در برنامه‌های آموزشی آنها رایج نشده بود برای تقویت مهارت متن لازم است، چرا که سیلاب‌های

نقص‌های خودکاری و روان‌خوانی نشانه‌هایی است که معمولاً در افراد بزرگسال دیده می‌شود و تصحیح آن نسبت به سایر نقص‌ها دشوارتر است. در مورد روش‌های آموزشی در این سطح پژوهش‌های بیشتری مورد نیاز است

زیادی در کلمه‌های بزرگتر ظاهر می‌شوند که در لغت‌های یک سیلابی وجود ندارد یا اینکه به صورت متفاوتی تلفظ می‌شود. به علاوه آنها تذکر می‌دهند که این آموزش کامپیوتری ممکن است برای خوانندگان مبتدی که هنوز قادر به تفکیک واژه‌های واقعی از واژه‌های بی‌معنی نیستند مناسب نباشد.

آموزش به کمک کامپیوتر، با ارائه‌ی طرح‌های متنوع برای تمرین یا پیش‌آموزی و ویژگی‌های فعال آن، بی‌حوصلگی حاصل از تمرین‌های معلم-محور را کاهش داده و باعث افزایش توجه پایدار می‌شود. علاوه بر آن اندازه‌گیری زمان پاسخ از طریق طرح‌های بازی است که پاسخ سریعتر را تشویق می‌کند.

آموزش روان‌خوانی

روش‌هایی از قبیل خواندن تکراری^۵ به منظور افزایش روان‌خوانی به کار گرفته شده است. در این روش‌ها دانش‌آموز عبارت‌های کوتاه و هدفمند را می‌خواند تا به سطح رضایت بخشی از روانی برسد، با آنکه صحت و سرعت خواندن مورد اندازه‌گیری قرار می‌گیرد، در آغاز روی صحت خواندن تأکید بیشتری می‌شود. سامونلز^۶، خواندن تکراری را با رشد توانایی‌های ورزشی یا موسیقی مقایسه می‌کند و معتقد است همان‌گونه که برای رشد توانایی‌های ورزشی یا موسیقی تازمانی که به سرعت و نرمی مناسب عمل کنند تمرین اساسی ضروری است، مهارت در خواندن نیز مستلزم خواندن مکرر است.

سامونلز روش‌های چندگانه‌ای را برای انجام خواندن تکراری مطرح ساخته است. یک روش استفاده از حمایت شنوایی است که در آن دانش‌آموز در حالی که به صدای نوار ضبط شده‌ای از عبارت‌های انتخابی گوش می‌دهد، بی‌صدا



که وقتی تعداد زیادی لغت در متن وجود دارد، خواندن تکراری از سایر روش‌ها موثرتر است. باز خورد فوری ناشی از پیشرفت سرعت خواندن و لذت افزایش روان خوانی، به ویژه دریافت این که یادگیری خواندن لغت‌های متن، به ظاهر به خواندن همان لغت‌ها در خارج از متن تعمیم می‌یابند، تشویق‌کننده است.

نقص‌های خودکاری و روان‌خوانی نشانه‌هایی است که معمولاً در افراد بزرگسال دیده می‌شود و تصحیح آن نسبت به سایر نقص‌ها دشوارتر است. در مورد روش‌های آموزشی در این سطح پژوهش‌های بیشتری مورد نیاز است.

زیر نویس‌ها:

- 1- stanovich , Cunningham & Feeman
- 2- Strother 3- Orthographic
- 4- Steven Roth & Isabel Beck
- 5- repeated reading 6- Samuels
- 7- paived reading
- 8- Willam Henk , John Helfeldt .(1988)
- 9- imitstive reading
- 10- radio reading
- 11- chunking
- 12- phrases
- 13- Carol reshotte

Gilroy D.E. and Miles T.R. 1998 Dyslexia London and New York routl. EDGE
CLARK. B.C. and uHRY. J.K (1995) DysIEXIA yourk press Inc
KEOGH . B.K. (1997) Learning Disability university of california

می‌خواند. روش دیگر شامل الف) وادار ساختن دانش آموز به خواندن در مدت یک دقیقه، ب) محاسبه‌ی تعداد لغت‌های خوانده شده در آن زمان و ج) سپس ثبت آن لغت‌ها در یک نمودار است.

بعد از رسیدن به سطح هدف، دانش آموز عبارت‌های منتخب دیگری را می‌خواند. در خواندن جفتی^۷ دو دانش آموز باید به نوبت بخوانند و برای یکدیگر تعداد لغت‌های خوانده شده را ثبت کنند.

ویلیام هنک و جان هل فلت^۸ نمونه‌های دیگری از مدل خواندن تکراری را مطرح ساختند. یکی از آنها خواندن تقلیدی^۹ است که کودک از چگونگی تلفظ و کلمه‌سازی معلم تقلید می‌کند در این روش در حالی که معلم بخشی از متن را با صدای بلند می‌خواند، دانش آموز بی‌صدایی می‌گیرد و سپس بخش خودش را می‌خواند. از دیدگاه هنک و همکارانش، این روش برای اکثر نارساخوان‌ها مناسب است. خواندن رادیویی^{۱۰} نیز روش دیگری است که در آن دانش آموز نقش گوینده را بازی می‌کند و متنی را برای سایر هم‌کلاسی‌ها می‌خواند. زمانی که دانش آموز مضطرب است، بهتر است فقط دانش آموز و معلم در خواندن متن مشارکت داشته باشند.

دست‌اندرکاران تعلیم و تربیت برای پیشرفت روانی، روش دیگری را به نام روش بخشی^{۱۱} مطرح ساخته‌اند. در روش بخشی یا خواندن گروه‌های لغوی^{۱۲} از فنون چند حسی استفاده می‌شود و مستلزم این است که معلم و دانش آموز به‌طور همزمان عبارت‌ها را با صدای بلند بخوانند، معلم با صدای خودش و حرکت انگشتش در زیر، متن خواندن را تقویت می‌کند.

بررسی‌های سامونلز نشان می‌دهد که خواندن تکراری یک ابزار آموزشی مناسب برای نارساخوان‌های دارای مشکلات رمزگشایی است. خواندن تکراری به دانش‌آموزان در یادگیری مدل‌های عروضی کمک می‌کند. آموزش مدل‌های عروضی نظیر زیر و بمی آهنگ و موزونی، به صورت چاپی ممکن نیست و از طریق گوش دادن یاد گرفته می‌شوند. کارول روست^{۱۳} این سؤال را که آیا خواندن تکراری، درک مطلب و روانی را در دانش‌آموزان دارای نارساخوانی افزایش می‌دهد مورد بررسی قرار داد و به مقایسه‌ی تأثیر روش‌های مختلف خواندن پرداخت. وی همچنین میزان همپوشی کلمه‌های عبارت‌ها را به عنوان یک عامل تعیین‌کننده در روان‌خوانی مورد توجه قرار داد. نتایج سه مطالعه‌ی او نشان می‌دهد

منابع:

